

Algemeen	
Onderwerp	Regionale beleidsnotitie bij beleidsplan Bescherming en Opvang
Vertrouwelijk	Nee
Contactpersoon	Dhr. J. van Slooten
Eenheid	Sturing
E-mail	sociaaldomein@regiogv.nl
Kenmerk	17.0002772
Datum	2 maart 2017

Samenvatting

Bescherming en opvang bestaat uit de gemeentelijke taken openbare geestelijke gezondheidszorg, verslavingszorg, aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling, beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang. De gemeenten werkten het afgelopen jaar met een vertegenwoordiging van inwoners, cliënten en professionele partners aan de totstandkoming van het beleidsplan bescherming en opvang. De gemeenten komen als één van de eerste in het land tegemoet aan het verzoek van de rijksoverheid en de vereniging van Nederlandse gemeenten om gezamenlijk een regionaal uitgewerkt samenwerkingsplan vast te stellen en uit te voeren. Vanuit de Regio Gooi en Vechtstreek geven de gemeenten per 1 januari 2018 gezamenlijk invulling aan de bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid voor de bescherming en opvang van de meest kwetsbare inwoners. Met elkaar en de professionele partners willen de gemeenten zorgen dat ook de meeste kwetsbare inwoners veilig en beschermd (thuis) kunnen wonen.

Taken

Het stellen van kaders voor het beleid, het vaststellen van het beleid en het controleren op de uitvoering van het beleid is en blijft een taak van de gemeenteraden. Onderstaand een overzicht van de wijze waarop de uitvoering van bescherming en opvang wordt vormgegeven.

	Kaderstellen	(Beleids)uitvoering	Controleren
Gemeente	Raad	College	Raad
Regio	X	Algemeen bestuur Dagelijks bestuur	X

Budget

Vanuit de financiële verhoudingswet ontvangt de gemeente Hilversum – als centrumgemeente voor het zorggebied Gooi en Vechtstreek – in haar gemeentefonds de decentralisatie-uitkeringen voor beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang. Eind 2014 heeft de gemeenteraad Hilversum besloten de uitkering voor beschermd wonen per 1 januari 2015 onder te brengen bij de Regio Gooi en Vechtstreek. Nu ligt het besluit voor om ook de uitkeringen voor maatschappelijke opvang en vrouwenopvang (inclusief het resultaat 2017) per 1 januari 2018 onder te brengen bij de Regio, zodat de regiogemeenten gezamenlijk en integraal de uitvoering van bescherming en opvang kunnen aansturen.

Met dit besluit komen de gemeenten tegemoet aan de wettelijke opdracht om samen te werken op de uitvoering van de centrumgemeente taken. De datum voor overdracht is 1 januari 2018, zodat centrumgemeente Hilversum met de huidige zorgaanbieders in staat wordt gesteld om continuïteit te bieden in de uitvoering van de subsidierelaties. De Regio doorloopt met deze aanbieders in 2017 een

inkoopproces om deze subsidierelaties om te buigen naar inkooprelaties, zodat ook per 1 januari 2018 continuïteit geboden kan worden.

Centrumgemeente Hilversum heeft afgelopen jaren een reserve maatschappelijke opvang (p.m. € 645.000) en een reserve vrouwenopvang (p.m. 450.000) opgebouwd. Voorgesteld wordt om deze reserves op 1 januari 2018 over te dragen aan de Regio Gooi en Vechtstreek op basis van de stand van de reserves op 31 december 2017. Centrumgemeente Hilversum wordt zo in 2017 in staat gesteld om het financiële risico op de decentralisatie-uitkeringen maatschappelijke opvang en vrouwenopvang af te dekken. De regiogemeenten worden vanaf 1 januari 2018 risicodragend voor deze uitkeringen.

Voor het beschermd wonen zijn de regiogemeenten risicodragend sinds 1 januari 2015. Tot op heden werden alle voor- en nadelen voor beschermd wonen direct verrekend met de regiogemeenten. Over 2015 hebben de gemeenten € 820.000,- ontvangen in verband met een positief resultaat. Ook voor 2016 verwacht de Regio een vergelijkbaar positief resultaat. Op advies van het portefeuillehoudersoverleg sociaal domein besluit het algemeen bestuur van de Regio om met dit resultaat een bestemmingsreserve bescherming en opvang in te stellen. Deze reserve is in 2017 nodig om continuïteit te kunnen bieden op de uitvoering van de projecten in het beleidsplan, de beleidsuitvoering, de inkoop en het contractbeheer.

Vanaf 1 januari 2018 voegt de Regio de reserves voor maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen samen tot één bestemmingsreserve bescherming en opvang. In overleg met de gemeenten wordt voorgesteld om deze bestemmingsreserve te maximeren op twee miljoen euro, ongeveer 10% van het totale budget voor bescherming en opvang. Met deze reserve kunnen fluctuaties in de uitgaven worden opgevangen en wordt de Regio in staat gesteld om met de gemeenten te sturen op de uitvoering. Indien aan het einde van het jaar het plafond van de reserve is bereikt, worden positieve resultaten verrekend met de gemeenten. Indien de reserve benut is, worden nadelige resultaten verrekend met de gemeenten. De verdeelsleutel die de gemeenten hiervoor hanteren is het aantal inwoners. Dit is de gebruikelijke verdeelsleutel voor de Regiobegroting.

Kanttekeningen

Vaststellen beleidsplan

Met het vaststellen van het beleidsplan zijn de gemeenten gezamenlijk verantwoordelijk voor de uitvoering en financiering van bescherming en opvang vanuit de Regio Gooi en Vechtstreek. Om te zorgen dat de gemeente zijn kaderstellende en controlerende rol goed kan vervullen, werkt de Regio in haar informatievoorziening volgens de lokale structuren. Indien de gemeenteraden het beleidsplan bescherming en opvang niet vaststellen, dan wordt het huidige beleid voor de decentralisatie-uitkeringen beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang gecontinueerd. Dit betekent dat er geen samenhangend beleid is op bescherming en opvang. De Regio Gooi en Vechtstreek voert het beleid beschermd wonen uit, waarbij de gemeenten risicodragend zijn. Centrumgemeente Hilversum voert het beleid maatschappelijke opvang en vrouwenopvang uit en is risicodragend voor deze taken. Gemeenten zijn verplicht om uiterlijk 31 december 2018 een samenwerkingsplan op de uitvoering van de centrumgemeente taken te hebben.

Taken

Indien de gemeenten de taken beleidsuitvoering, inkoop en contractbeheer niet overdragen aan de Regio Gooi en Vechtstreek, dan zijn de gemeenten zelf verantwoordelijk om de capaciteit op de uitvoering van deze taken te organiseren. De uitvoering van deze taken moeten de gemeenten samen ter hand nemen, omdat de voorzieningen bescherming en opvang op een regionale schaal georganiseerd zijn. De verwachting is dat er extra capaciteit nodig is indien deze taken lokaal uitgevoerd worden.

Financiën

De begroting bescherming en opvang bestaat uit twee delen:

Deel 1 Regiodeel (centrumgemeente-uitkeringen)

Deel 2 Gemeentedeel (integratie-uitkering sociaal domein)

Deel 1 Begroting bescherming en opvang (regiodeel)				
Inkomsten	2017	2018	2019	2020
Rijksuitkering beschermd wonen	13.595.000	14.015.000	14.334.000	14.334.000
Eigen bijdrage beschermd wonen	1.112.000	1.112.000	1.112.000	1.112.000
Rijksuitkering vrouwenopvang	1.462.000	1.617.000	1.617.000	1.617.000
Rijksuitkering maatschappelijke opvang	2.554.000	2.554.000	2.554.000	2.554.000
Totaal	18.723.000	19.298.000	19.618.000	19.617.000
Uitgaven	2017	2018	2019	2020
Programma 1 Echte betrokkenheid	920.000	920.000	820.000	820.000
Programma 2 Preventie & vroegsignalering	200.000	200.000	150.000	150.000
Programma 3 Veilig & beschermd thuis wonen	1.099.000	1.169.000	1.169.000	1.169.000
Programma 4 Gebundelde & hoogwaardige crisiszorg	1.165.000	1.280.000	1.080.000	1.080.000
Programma 5 Beschermd woon- & opvangplekken	15.702.000	15.872.000	15.921.000	16.005.000
Randvoorwaarden	584.000	584.000	584.000	584.000
Totaal	19.670.000	20.025.000	19.724.000	19.808.000
Waarvan incidenteel	465.000	450.000	0.000	0.000
Waarvan structureel	19.205.000	19.575.000	19.724.000	19.808.000
Verschil (inkomsten - uitgaven)	-947.000	-727.000	-107.000	-191.000
Reserve maatschappelijke opvang	645.000			
Reserve vrouwenopvang	449.000			
Reserve beschermd wonen	1.710.000			
Reserve bescherming en opvang¹	1.857.000	1.130.000	1.023.000	832.000

Deel 2 Begroting bescherming en opvang (gemeentedeel)				
Inkomsten	2017	2018	2019	2020
Blaricum	106.000	106.000	106.000	106.000
Eemnes	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
Gooise Meren	701.000	701.000	701.000	701.000
Hilversum	1.199.000	1.199.000	1.199.000	1.199.000
Huizen	552.000	552.000	552.000	552.000
Laren	122.000	122.000	122.000	122.000
Weesp	245.000	245.000	245.000	245.000
Wijdmeren	277.000	277.000	277.000	277.000
Totaal	3.196.000	3.196.000	3.196.000	3.196.000
Uitgaven ²	2017	2018	2019	2020
Programma 1 Echte betrokkenheid	0	0	0	0
Programma 2 Preventie & vroegsignalering	47.000	47.000	47.000	47.000
Blaricum	2.000	2.000	2.000	2.000
Eemnes	0	0	0	0
Gooise Meren	11.000	11.000	11.000	11.000
Hilversum	17.000	17.000	17.000	17.000

¹ Betreft de stand van de drie reserves in begin februari 2017

² Alle uitgaven in het gemeentedeel zijn structureel

Huizen	8.000	8.000	8.000	8.000
Laren	2.000	2.000	2.000	2.000
Weesp	4.000	4.000	4.000	4.000
Wijdmeren	4.000	4.000	4.000	4.000
Programma 3 Veilig & beschermd thuis wonen	1.313.000	1.313.000	1.313.000	1.313.000
Blaricum	51.000	51.000	51.000	51.000
Eemnes	0.000	0.000	0.000	0.000
Gooise Meren	300.000	300.000	300.000	300.000
Hilversum	464.000	464.000	464.000	464.000
Huizen	219.000	219.000	219.000	219.000
Laren	58.000	58.000	58.000	58.000
Weesp	98.000	98.000	98.000	98.000
Wijdmeren	123.000	123.000	123.000	123.000
Programma 4 Gebundelde & hoogwaardige crisiszorg	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
Blaricum	59.000	59.000	59.000	59.000
Eemnes	0.000	0.000	0.000	0.000
Gooise Meren	426.000	426.000	426.000	426.000
Hilversum	774.000	774.000	774.000	774.000
Huizen	352.000	352.000	352.000	352.000
Laren	69.000	69.000	69.000	69.000
Weesp	155.000	155.000	155.000	155.000
Wijdmeren	164.000	164.000	164.000	164.000
Programma 5 Beschermd woon- & opvangplekken	0	0	0	0
Randvoorwaarden	- 164.000	- 164.000	- 164.000	- 164.000
Blaricum	- 6.000	- 6.000	- 6.000	- 6.000
Eemnes	- 6.000	- 6.000	- 6.000	- 6.000
Gooise Meren	- 36.000	- 36.000	- 36.000	- 36.000
Hilversum	- 56.000	- 56.000	- 56.000	- 56.000
Huizen	- 26.000	- 26.000	- 26.000	- 26.000
Laren	- 7.000	- 7.000	- 7.000	- 7.000
Weesp	- 12.000	- 12.000	- 12.000	- 12.000
Wijdmeren	- 15.000	- 15.000	- 15.000	- 15.000
Totaal Blaricum	106.000	106.000	106.000	106.000
Totaal Eemnes	- 6.000	- 6.000	- 6.000	- 6.000
Totaal Gooise Meren	701.000	701.000	701.000	701.000
Totaal Hilversum	1.199.000	1.199.000	1.199.000	1.199.000
Totaal Huizen	552.000	552.000	552.000	552.000
Totaal Laren	122.000	122.000	122.000	122.000
Totaal Weesp	245.000	245.000	245.000	245.000
Totaal Wijdmeren	277.000	277.000	277.000	277.000
Totaal	3.196.000	3.196.000	3.196.000	3.196.000
Verschil (inkomsten - uitgaven)	0	0	0	0

Inkomsten

Bescherming en opvang wordt gefinancierd vanuit de volgende bronnen:

1. decentralisatie-uitkering maatschappelijke opvang (centrumgemeente);
2. decentralisatie-uitkering vrouwenopvang (centrumgemeente);
3. decentralisatie-uitkering beschermd wonen (centrumgemeente);
4. eigen bijdrage beschermd wonen (centrumgemeenten);
5. integratie-uitkering sociaal domein (gemeenten).

De decentralisatie-uitkering beschermd wonen is op 1 januari 2015 door centrumgemeente Hilversum bij de gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek ondergebracht. Centrumgemeente Hilversum brengt met de vaststelling van het beleidsplan plan vanaf 2018 de rijksuitkeringen voor

maatschappelijke opvang en vrouwenopvang met bijbehorende reserves voor maatschappelijke opvang en vrouwenopvang ook onder bij de gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek. De Regio voert hiervoor de kassiersfunctie uit en rapporteert via de reguliere planning en control cyclus over de voortgang. De regie over de uitgaven wordt bij vaststelling van het beleidsplan in 2017 al belegd bij de gemeenschappelijke regeling Regio Gooi en Vechtstreek. Hiermee is de zeggenschap over deze budgetten voor alle gemeenten gewaarborgd.

De gemeenten zijn risicodragend op het budget voor bescherming en opvang. Dit betekent dat een positief resultaat ten laste wordt gebracht van de bestemmingsreserve tot het plafond van 2 miljoen euro is bereikt, het overgebleven resultaat wordt op basis van inwonertal over de gemeenten verdeeld. Een negatief resultaat wordt ten laste van de bestemmingsreserve gebracht tot het moment dat deze op nul staat, het overgebleven resultaat wordt op basis van inwonertal over de gemeenten verdeeld.

Uitgaven

De uitgaven bestaan uit bestaande structurele taken/voorzieningen en nieuwe maatregelen die incidenteel of structureel kunnen zijn. Voor de bestaande taken zijn de historische kosten van voorzieningen als uitgangspunt genomen.

Gezien de hoogte van de reserve is er voor gekozen om de eerste jaren fors te investeren. De verwachting is dat de gemeenten besparen op de structurele uitgaven als gevolg van de incidentele maatregelen die met name in 2017 en 2018 worden uitgevoerd. De financiële effecten van maatregelen zoals het scheiden wonen en zorg en 24/7 toezicht en ondersteuning in de wijk voor gemeenten, aanbieders en inwoners zijn niet doorgerekend in de begroting, omdat dat op dit moment nog niet mogelijk is. De inhoudelijke uitwerking van deze maatregelen inclusief financiële effecten worden voorgelegd aan de portefeuillehouders voordat zij geëffectueerd worden. De begroting laat het maximale verwachte financiële risico zien. De verwachting is dat door maatregelen zoals het scheiden wonen en zorg en 24/7 toezicht en ondersteuning in de wijk en andere incidentele maatregelen het nu getoonde structurele tekort zal verdwijnen in 2020. Mocht dit niet gerealiseerd worden, dan is er volgens de huidige begroting nog een reserve van €832.000,- in 2020 met een structureel tekort van €191.000,- per jaar. Dit betekent dat in het slechtste scenario er pas in 2025 een tekort zou ontstaan. Er is daarmee ruim voldoende tijd om aanvullende maatregelen te treffen.

De gemeenten besparen vanaf 1 januari 2017 € 164.000,- structureel op de lokale uitgaven voor bescherming en opvang ten opzichte van 2016. Deze besparing wordt gerealiseerd door de gemeentelijke bijdrage aan de subsidies voor maatschappelijke opvang en verslavingszorg te stoppen. Deze subsidie wordt vanaf 1 januari 2017 volledig gedekt uit de decentralisatie-uitkering maatschappelijke opvang.

Uitvoering

De Regio geeft in samenwerking met de gemeenten programmatisch uitvoering aan het beleidsplan bescherming en opvang. Dit betekent dat de gezamenlijke regionale programma-organisatie wordt ingezet om de verschillende projecten uit te voeren. Hiervoor worden projectplannen opgesteld en wordt regelmatig tussentijds gerapporteerd aan de gemeenten over de voortgang in de uitvoering. Voor de uitvoering van de vrouwenopvang werkt de Regio intensief samen met centrumgemeente Almere. De Regio koopt samen met Almere de vrouwenopvang in volgens het Oranje Huis concept.

Voor de samenwerking met inwoners en cliënten zet de Regio Samenkracht! in. Daar kunnen inwoners en cliënten aangeven op welke projecten zij graag mee willen sturen en betrokken willen worden bij de uitvoering. Vooral relevant zijn de inkooptrajecten, de realisatie van de sluitende aanpak en natuurlijk de betrokkenheid van de inwoner bij de eigen aanpak, waaronder de crisiskaart en de realisatie van dagbesteding door cliënten.

Met professionele partners worden op maat samenwerkingsafspraken gemaakt over de wijze van samenwerking. Voor samenwerking tussen het sociaal domein en de partners op het terrein van openbare orde en veiligheid wordt naar verwachting een samenwerkingsconvenant opgesteld. Voor de inkoop zet de Regio verscheidene marktconsultaties op om zorgaanbieders te betrekken bij de vormgeving van de inkoop. Ook na de inkoop zal er vanuit het gezamenlijk contractbeheer intensief samengewerkt worden met de partners in de uitvoering. Ook op lokaal niveau zal er met partners intensief samengewerkt worden om de toegang tot de juiste zorg en ondersteuning te realiseren. Het aanpak op maat principe staat hierbij voorop. De uitvoering van het beleidsplan wordt aangestuurd door het portefeuillehoudersoverleg sociaal domein en het directieoverleg sociaal domein.

Meerdere partijen hebben aandacht gevraagd voor een goede communicatie. De Regio heeft een communicatieadviseur en communicatieregisseur aangesteld om deze communicatie onder andere voor bescherming en opvang vorm te geven. Direct na vaststelling van het beleidsplan zal de Regio een persbericht verspreiden, waarin de landelijke voortrekkersrol van onze regio zal worden benadrukt. Vooral de mate waarin de gemeenten samenwerken op dit beleidsterrein is uniek in Nederland. De Regio zal de samenwerking ook als voorbeeldproject bij de vereniging Nederlandse gemeenten en het ministerie van volksgezondheid, welzijn en sport aandragen. De Regio zal regelmatig en minimaal jaarlijks via raadsinformatiebrieven communiceren over de voortgang richting de gemeenteraden.